

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permisivitatea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Secția a doua

CAUZA SĂCĂLEANU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 73970/01)

Hotărâre
6 septembrie 2005

Definitivă
6 decembrie 2005

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Săcăleanu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a doua), reunită într-o cameră compusă din J.-P. COSTA, *președinte*, R. TÜRMEK, C. BÎRSAN, K. JUNGWIERT, M. UGREKHELIDZE, A. MULARONI, E. FURA-SANDSTRÖM, *judecători*, și S. NAISMITH, *grefier adjunct de secție*,

După ce a deliberat în camera de consiliu, la 5 iulie 2005,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 73970/01 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, doamna Cecilia Săcăleanu („reclamanta”), a sesizat Curtea la 11 februarie 2000 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de domnul B. Aurescu, agent guvernamental, apoi de doamna R. Rizoiu, care l-a înlocuit în această funcție.

3. La 19 martie 2004, Curtea (Secția a doua) a hotărât să comunice cererea Guvernului. Întemeindu-se pe dispozițiile art. 29 § 3, aceasta a hotărât că admisibilitatea și temeinicia cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

4. Reclamanta s-a născut în 1945 și locuiește în Iași.

5. Reclamanta ocupa postul de economist la căminul de bătrâni din Iași, subordonat Secretariatului de Stat pentru Persoanele cu Handicap, instituție publică finanțată de la bugetul de stat („Secretariatul”).

A. Transferul reclamantei

6. La 8 august 1993, reclamanta a fost transferată pe un post de contabil la Grupul Școlar „I. Holban” din Iași.

7. Prin hotărârea din 15 martie 1995, Judecătoria Iași a admis plângerea introdusă de reclamantă împotriva Secretariatului, a anulat hotărârea din 8 august 1993 și a obligat Secretariatul să dispună reintegrarea reclamantei pe post, plata salariilor datorate până la reintegrarea sa efectivă și a sumei de 62 500 lei românești (ROL) cu titlu de cheltuieli de judecată.

8. În urma apelului Secretariatului, această hotărâre a fost confirmată prin hotărârea din 4 decembrie 1995 a Tribunalului Iași, care a obligat de asemenea Secretariatul la plata către reclamantă a sumei de 100 000 ROL cu titlu de cheltuieli de judecată.

9. Prin hotărârea definitivă din 6 decembrie 1996, Curtea de Apel Iași a respins recursul Secretariatului și l-a obligat pe acesta la plata către reclamantă a sumei de 300 000 ROL cu titlu de cheltuieli de judecată.

B. Cererea prin care se solicită obligarea la plata de despăgubiri

10. În urma a numeroase cereri, rămase fără răspuns, formulate de către reclamantă la Secretariat în vederea obținerii executării hotărârii din 15 martie 1995, reclamanta a solicitat Judecătoria Iași să oblige angajatorul la plata unei despăgubiri până la reintegrarea pe post, astfel cum prevede hotărârea în cauză.

11. La 5 august 1997, reclamanta a fost reintegrată pe post.

12. Prin hotărârea din 29 octombrie 1997, instanța a somat Secretariatul să plătească reclamantei o despăgubire în valoare de 100 000 ROL pentru fiecare zi de întârziere, începând de la 25 iunie 1996 până la reintegrarea sa efectivă.

13. Prin hotărârea din 13 aprilie 1998, Tribunalul Iași a respins apelul formulat de Secretariat împotriva acestei hotărâri. Instanța a reținut că, deși reclamanta a fost reintegrată pe post la 5 august 1997, aceasta avea în continuare dreptul la plata despăgubirii pentru perioada cuprinsă între 8 august 1993 -5 august 1997, în timpul căreia angajatorul nu își executase obligația de reintegrare a acesteia. De asemenea, instanța a respins cererea Secretariatului de diminuare a sumei despăgubirii, reținând că faptul că Secretariatul era o instituție bugetară nu îl scutea de obligația de a executa hotărârile judecătorești definitive, precum în cauză. De asemenea, acesta a obligat Secretariatul la plata către reclamantă a sumei de 250 000 ROL cu titlu de cheltuieli de judecată.

14. Prin hotărârea definitivă din 4 august 1998, Curtea de Apel Iași a respins recursul Secretariatului și a confirmat hotărârea din 29 octombrie 1997. Aceasta a somat Secretariatul să plătească reclamantei o sumă suplimentară de 400 000 ROL cu titlu de cheltuieli de judecată.

C. Suspendarea contractului de muncă al reclamantei

15. La 5 august 1997, contractul de muncă al reclamantei a făcut obiectul unei suspendări din cauza faptului că angajatorul formulase o plângere penală împotriva acesteia. La 14 august 1997, reclamanta a contestat această decizie în fața Judecătoria Iași.

16. Prin hotărârea din 1 martie 1999, instanța a admis cererea reclamantei și a anulat decizia în cauză, reținând că aceasta din urmă era doar un mijloc dilatoriu folosit de Secretariat în ceea ce privește obligația sa de reintegrare efectivă a reclamantei, astfel cum au dispus instanțele la 15 martie 1995. De asemenea, instanța a obligat Secretariatul la plata către reclamantă a sumei de 250 000 ROL cu titlu de cheltuieli de judecată.

17. În urma apelului formulat de Secretariat, această hotărâre a fost confirmată prin hotărârea din 29 octombrie 1999 a Tribunalului Iași, care a dispus, de asemenea, plata către reclamantă a sumei de 2 000 000 ROL cu titlu de cheltuieli de judecată. Curtea de Apel Iași a confirmat această hotărâre, prin hotărârea definitivă din 31 ianuarie 2000, dispunând, de asemenea, plata către reclamantă a sumei de 1 500 000 ROL cu titlu de cheltuieli de judecată.

D. Concedierea reclamantei

18. Prin decizia din 13 februarie 1998, Secretariatul a anulat suspendarea din 5 august 1997. La aceeași dată, acesta a concediat reclamanta pentru culpă profesională.

19. Reclamanta a contestat concedierea sa în fața Judecătoriei Iași care, prin hotărârea din 30 septembrie 1998, i-a admis cererea și a anulat decizia în cauză. Instanța a considerat că Secretariatul era de rea-credință față de reclamantă, ceea ce făcea ca decizia de concediere să fie nelegală. Aceasta a dispus ca Secretariatul să reintegreze reclamanta pe postul ocupat înainte de concediere și să îi plătească salariile datorate de la 13 februarie 1998 până la reintegrarea sa efectivă. Instanța a obligat Secretariatul la plata unei despăgubiri către reclamantă în valoare de 100 000 ROL pentru fiecare zi de întârziere, de la data rămânerii definitive a hotărârii până la reintegrarea sa efectivă. De asemenea, aceasta a dispus ca Secretariatul să plătească reclamantei cheltuielile de judecată în valoare de 500 000 ROL.

20. Prin hotărârea din 16 aprilie 1999, Tribunalul Iași a respins apelul formulat de Secretariat împotriva acestei hotărâri și a dispus, de asemenea, plata către reclamantă a sumei de 1 000 000 ROL, cu titlu de cheltuieli de judecată.

21. Prin hotărârea definitivă din 6 octombrie 1999, Curtea de Apel Iași a confirmat hotărârea din 30 septembrie 1998 și a dispus ca Secretariatul să plătească reclamantei suma de 500 000 ROL, cu titlu de cheltuieli de judecată.

22. De la 1 ianuarie 1999, căminul de bătrâni a trecut în administrarea Primăriei Municipiului Iași („Primăria”). De la această dată, obligația de reintegrare a reclamantei îi revenea Primăriei.

23. La 3 august 2000, reclamanta a fost reintegrată pe postul său de economist la căminul de bătrâni din Iași.

24. Din probele aflate la dosar reiese că, în perioada august 1993 – mai 2000, reclamanta a ocupat postul de contabil la Grupul Școlar „I. Holban” din Iași.

E. Demersurile în vederea obținerii plății sumelor dispuse de instanțe

25. Prin hotărârea din 11 aprilie 1997, Judecătoria Iași a confirmat poprirea contului Secretariatului, deschis la Trezoreria Municipiului Iași („Trezoreria”) pentru suma de 6 109 804 ROL, reprezentând remunerația reclamantei pentru perioada cuprinsă între 19 septembrie 1993 31 decembrie 1996, astfel cum a fost stabilită de raportul de expertiză efectuat în cauză. Reclamanta a primit această sumă la 1 aprilie 1997.

26. Prin hotărârea din 19 iunie 1998, Judecătoria Iași a dispus poprirea contului Secretariatului, deschis la Trezorerie, pentru suma de 66 100 000 ROL, reprezentând despăgubirea stabilită prin hotărârea din 29 octombrie 1997 a Judecătoriei Iași. Această sumă a fost plătită reclamantei în douăzeci de rate în perioada 6 august 1998 - 4 aprilie 2000.

27. Prin comunicările din 13 august și 29 septembrie 1998, pentru a justifica plata eșalonată, Trezoreria a informat reclamanta că, prin ordinul din 2 martie 1998, Ministerul Finanțelor o informase că nu putea plăti creditorilor instituțiilor publice (precum Secretariatul) decât sume destinate utilizării proprii instituției în cauză și că, prin urmare, plata urma să se facă periodic, în funcție de suma existentă în contul său cu titlu de „materiale și prestări de servicii”.

28. Prin hotărârea din 5 februarie 1999, Judecătoria Iași a dispus poprirea contului Secretariatului, deschis la Trezorerie, pentru suma de 4 960 911 ROL, reprezentând suma stabilită printr-o expertiză a salariilor datorate reclamantei pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 1997 - 31 decembrie 1997 și cheltuielile de judecată acordate acesteia prin hotărârea din 15 martie 1995 a Judecătoriei Iași, prin hotărârea din 4 decembrie 1995 a Tribunalului Iași și prin hotărârea din 6 decembrie 1996 a Curții de Apel Iași. Această sumă a fost plătită la 15 ianuarie 1999.

29. Prin hotărârea din 12 ianuarie 2000, Judecătoria Iași a dispus poprirea contului Secretariatului, deschis la Trezorerie, pentru suma de 2 300 000 ROL, reprezentând

cheltuielile de judecată stabilite prin: hotărârea din 30 septembrie 1998 a Judecătoriei Iași, hotărârile din 5 octombrie 1998 și din 16 aprilie 1999 ale Tribunalului Iași și hotărârea din 5 aprilie 1999 a Curții de Apel Iași. Această sumă a fost plătită reclamantei la 22 decembrie 1999 12 ianuarie 2000.

30. Prin hotărârea din 18 iulie 2000, Judecătoria Iași a dispus poprirea contului Secretariatului, deschis la Trezorerie, pentru suma de 3 981 000 ROL, reprezentând cheltuielile de judecată pentru procedura în anulare a deciziei de suspendare a contractului de muncă al reclamantei (supra, pct. 15-17), precum și cheltuielile de executare. Această sumă a fost plătită reclamantei la 7 decembrie 2000 și 24 ianuarie, 9 februarie și 9 martie 2001.

31. Prin hotărârea din 26 septembrie 2000, Judecătoria Iași a dispus poprirea contului Secretariatului, deschis la Trezorerie, pentru suma de 1 518 000 ROL, reprezentând cheltuielile de judecată stabilite prin hotărârea din 6 octombrie 1999 a Curții de Apel Iași și prin hotărârea din 12 ianuarie 2000 a Judecătoriei Iași. Această sumă a fost plătită la 3 noiembrie și 7 decembrie 2000.

32. Prin hotărârea din 25 octombrie 2000, Judecătoria Iași a dispus poprirea conturilor Secretariatului și Primăriei, deschise la Trezorerie, pentru sumele de 29 666 285 ROL și, respectiv, 51 519 926 ROL, astfel cum au fost stabilite printr-o expertiză contabilă efectuată în cauză. Secretariatul a fost obligat la plata sumei de 29 666 285 ROL, reprezentând salariile datorate și daunele cominatorii pentru perioada 13 februarie 1998 - 1 aprilie 1999. Această sumă a fost plătită reclamantei la 9 martie și 2 aprilie 2001. La 8 noiembrie 2000, Primăria a plătit suma de 51 519 926 ROL, reprezentând salariile datorate și daunele cominatorii, de la 1 aprilie 1999 până la reintegrarea efectivă a reclamantei, la 3 august 2000.

33. Prin hotărârea din 13 aprilie 2001, Judecătoria Iași a dispus poprirea contului Secretariatului, deschis la Trezorerie, pentru suma de 8 880 742 ROL, reprezentând salariile datorate pentru perioada 5 august 1997 - 13 februarie 1998, sumă care a fost plătită reclamantei la 24 aprilie 2001.

34. Prin hotărârea din 5 aprilie 2001, Judecătoria Iași a dispus poprirea contului Secretariatului, deschis la Trezorerie, pentru suma de 2 000 000 ROL, cu titlu de cheltuieli de judecată acordate reclamantei prin hotărârea din 6 octombrie 1999 a Curții de Apel Iași, sumă care a fost plătită la 22 februarie 2002.

35. În total, reclamanta a primit, până la 22 februarie 2002, suma de 176 956 668 ROL. Cu toate acestea, prin comunicarea din 31 octombrie 2003, reclamanta a informat Curtea că aștepta în continuare să primească suma de 270 000 000 ROL ca urmare a hotărârilor judecătorești pronunțate în cauzele respective.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

A. Codul de procedură civilă, astfel cum era redactat înainte de 2 mai 2001

Art. 456

„El va declara dacă datorează suma ce se poprește, cât este acea sumă, pe bază de ce titlu, dacă mai este poprită și de alții, și dacă acea datorie este exigibilă.”

Art. 457

„Dacă se dovedește că terțul poprit este dator, instanța va valida poprirea condamnând pe terțul poprit să plătească suma poprită creditorului popritor.”

B. Codul de procedură civilă, astfel cum era redactat după 2 mai 2001

Art. 371²

„(1) Pot fi executate silit obligațiile al căror obiect constă în plata unei sume de bani, predarea unui bun ori a folosinței acestuia, desființarea unei construcții, plantații ori altei lucrări sau în luarea unei alte măsuri admise de lege.”

Art. 453

„(1) Poprirea se înființează la cererea creditorului, de executorul judecătoresc de la domiciliul sau sediul debitorului ori de la domiciliul sau sediul terțului poprit [...]”.

Art. 457

„(2) La data sesizării băncii, sumele existente, precum și cele provenite din încasările viitoare sunt indisponibilizate în măsura necesară realizării creanței. Din momentul indisponibilizării și până la achitarea integrală a obligațiilor prevăzute în titlul executoriu terțul poprit nu va face nici o altă plată sau altă operațiune care ar putea diminua suma indisponibilizată, dacă legea nu prevede altfel.”

C. Legea nr. 168/1999

Art. 83

„Neexecutarea unei hotărâri judecătorești definitive privind plata salariilor în termen de 15 zile calculate de la data cererii de executare adresate unității de partea interesată constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 6 luni ori cu amendă.”

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 6 § 1 DIN CONVENȚIE

36. Reclamanta pretinde că neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive prin care s-a dispus plata de către o instituție publică a salariilor datorate reclamantei, a despăgubirii și a cheltuielilor de judecată i-a încălcat dreptul de acces la o instanță, drept garantat de art. 6 § 1 din Convenție, ale cărui dispoziții relevante sunt redactate după cum urmează:

„Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale [...], de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil [...]”.

A. Cu privire la admisibilitate

1. Cu privire la excepția de neputință a căilor de atac interne referitoare la capătul de cerere privind plata soldului rămas datorat

37. Guvernul consideră că reclamanta a primit toate sumele solicitate în conformitate cu procedura internă. În cazul în care reclamanta ar considera că ar fi trebuit să primească mai mult, Guvernul invocă faptul că, în ceea ce privește soldul rămas datorat, aceasta nu a epuizat căile de atac interne.

38. Conform Guvernului, în temeiul dispozițiilor art. 453 – 456 C. proc. civ., reclamanta ar fi putut să sesizeze un terț pentru poprirea creanțelor debitorului său, prin intermediul instanțelor sau al executorului judecătoresc.

39. Guvernul consideră că, în cauză, este vorba despre un recurs adecvat, accesibil, eficace și suficient, în conformitate cu jurisprudența organelor Convenției, pentru a obține executarea în natură a obligației de plată a unei sume de bani [*G. împotriva Belgiei*, nr. 12604/86, decizia Comisiei din 10 iulie 1991, Decizii și rapoarte (DR) 70, p. 125; *Stögmüller împotriva Austriei*, hotărârea din 10 noiembrie 1969, seria A nr. 9, p. 42, pct. 11; *De Wilde, Ooms și Versyp*

împotriva Belgiei, hotărârea din 18 iunie 1971, seria A nr. 12, p. 34, pct. 62]. De asemenea, Guvernul subliniază că judecătorul se supune principiului disponibilității și că nu se poate pronunța cu privire la acordarea unor sume de bani în absența unei cereri din partea reclamantei.

40. Reclamanta contestă argumentele Guvernului. Aceasta afirmă că nu a primit, în totalitate, sumele datorate și că nu a poprit conturile debitorului pentru soldul rămas datorat din cauza cheltuielilor de judecată prea ridicate din procedura de executare.

41. Curtea observă că reclamanta afirmă că anumite sume nu i-au fost plătite, fără să precizeze cu exactitate despre ce sume este vorba și în baza căror hotărâri judecătorești i s-ar datora acestea.

42. De asemenea, Curtea constată că hotărârile judecătorești definitive prin care angajatorul era obligat la plata către reclamantă a unor sume cu titlu de salarii și despăgubiri nu constituiau în patrimoniul acesteia din urmă decât o creanță determinabilă, în măsura în care aceste sume nu erau stabilite. Pentru a obține plata sumelor în cauză, reclamanta a poprit, în mai multe rânduri, conturile debitorului, proceduri în timpul cărora valoarea sumelor datorate a fost stabilită de instanțele naționale, pe baza rezultatelor unor expertize contabile contradictorii.

43. Chiar dacă reclamanta ar fi avut dreptul la alte sume care nu i-ar fi fost plătite, Curtea constată că aceasta nu a dat dovadă de diligență nici pentru a le stabili, nici pentru a le obține.

44. Cu toate că, în principiu, nu este potrivit să i se solicite unei persoane care are o creanță împotriva statului, la încheierea unei proceduri judiciare, să inițieze ulterior procedura de executare silită pentru a obține o reparație (*Mataxas împotriva Greciei*, nr. 8415/02, pct. 19, 27 mai 2004), Curtea constată că, în cauză, o astfel de procedură, deși complexă, era necesară, în măsura în care constituia singurul mijloc de a stabili valoarea creanței. În plus, Curtea constată că, pentru sumele pentru care reclamanta a poprit conturile debitorului, această cale de acțiune a condus la executarea hotărârilor interne definitive.

45. Curtea observă că reclamanta nu a oferit nicio justificare pentru lipsa sa de acțiune cu privire la sumele pretins datorate. Afirmările sale privind valoarea cheltuielilor de judecată efectuate pentru procedura de poprire nu pot constitui o explicație în măsura în care cheltuielile respective nu au reprezentat un obstacol pentru recuperarea sumelor care i-au fost deja plătite.

2. Cu privire la excepția de neputință a căilor de atac interne referitoare la capătul de cerere privind stabilirea sumelor plătite

46. Guvernul consideră că sumele plătite reclamantei, în temeiul hotărârilor interne definitive, au fost stabilite și reactualizate de instanțele naționale, ținând seama de rata inflației.

47. Reclamanta contestă rata inflației reținută de expertize, care, în opinia sa, nu ar corespunde realității economice, precum și modalitatea de evaluare de către instanțele naționale a valorii despăgubirii.

48. Curtea constată că expertizele contabile efectuate pentru a stabili sumele datorate de angajator au luat în considerare rata inflației pentru fiecare perioadă, determinată de criterii economice. Curtea constată că reclamanta nu a justificat faptul că ar fi trebuit să se rețină o altă rată. În orice caz, reclamanta nu a contestat rata aplicată în fața instanțelor naționale. În plus, Curtea constată că valoarea despăgubirii a fost stabilită prin hotărâri definitive ale instanțelor naționale și că reclamanta nu a contestat-o în fața instanțelor interne.

49. Rezultă că acele capete de cerere ale reclamantei referitoare la plata soldului pretins datorat și la modul de stabilire a sumelor plătite trebuie respinse din cauza neputinței căilor de atac interne, în temeiul art. 35 § 1 și 4 din Convenție.

50. În ceea ce privește capătul de cerere al reclamantei referitor la plata întârziată a sumelor datorate, Curtea constată că acesta nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. Curtea subliniază că acesta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

51. Guvernul subliniază că pot exista circumstanțe care să justifice neexecutarea în natură a unei obligații impuse de o hotărâre judecătorească definitivă, fără ca neexecutarea să implice o încălcare a dispozițiilor Convenției.

52. Guvernul consideră că obligația statului se limitează, în cauză, la crearea și la punerea la dispoziția creditorului a unui sistem judiciar care să poată constrânge debitorul la executarea hotărârii definitive. Acesta pretinde că inițiativa oricărei măsuri de executare aparține creditorului, autoritățile neavând obligația pozitivă de a lua o astfel de inițiativă *ex officio*. Prin urmare, este de datoria creditorului să se folosească de mijloacele care i-au fost puse la dispoziție. Dacă acesta le folosește și sesizează autoritățile publice, autoritățile statului trebuie să dea dovadă de promptitudine, luând toate măsurile ce li se pot cere în mod rezonabil. Or, în cauză, autoritățile au acționat în mod eficient și, prin urmare, toate sumele solicitate de reclamantă au fost plătite.

53. De asemenea, conform Guvernului, întârzierea în executarea unei hotărâri se poate justifica prin existența unor circumstanțe deosebite (*Croitoru împotriva Moldovei*, nr. 18882/02, pct. 16, 20 iulie 2004). Guvernul consideră că, în cauză, întârzierea în executarea hotărârilor judecătorești pronunțate în favoarea reclamantei nu este exagerată, în conformitate cu jurisprudența Curții în materie (*Voytenko împotriva Ucrainei*, nr. 18966/02, pct. 40, 29 iunie 2004).

54. Reclamanta nu contestă faptul că i-au fost plătite sumele care reprezentau salariile, despăgubirea și cheltuielile de judecată. Cu toate acestea, reclamanta subliniază că sumele care i-au fost acordate de instanțele interne în urma popririi conturilor debitorului i-au fost plătite cu întârziere sau în mod eșalonat, ceea ce a condus la devalorizarea sumelor datorate și, prin urmare, la neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive pronunțate în favoarea sa.

55. Curtea reamintește că executarea unei sentințe sau a unei hotărâri, indiferent de instanța care a pronunțat-o, trebuie să fie considerată ca făcând parte integrantă din „proces” în sensul art. 6 din Convenție. Dreptul la o instanță ar fi iluzoriu dacă ordinea juridică internă a unui stat contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească definitivă și obligatorie să rămână inoperantă în detrimentul unei părți [*Immobiliare Saffi împotriva Italiei* (GC), nr. 22774/93, pct. 63, CEDO 1999-V]. De asemenea, Curtea reamintește că administrația constituie un element al statului de drept, interesul său identificându-se cu cel al unei bune administrări a justiției, și că, în cazul în care administrația refuză sau omite să execute o hotărâre ori întârzie chiar în executarea acesteia, garanțiile art. 6 de care a beneficiat justițiabilul pe parcursul fazei judiciare a procedurii își pierde orice rațiune de a fi (*Hornsby împotriva Greciei*, hotărârea din 19 martie 1997, *Culegere de hotărâri și decizii* 1997-II, p. 510-511, pct. 41).

56. Cu toate acestea, dreptul de acces la o instanță nu poate obliga un stat să dispună executarea fiecărei hotărâri cu caracter civil indiferent care ar fi aceasta și indiferent de circumstanțe (*Sanglier împotriva Franței*, nr. 50342/99, pct. 39, 27 mai 2003). Atunci când autoritățile sunt obligate să acționeze pentru executarea unei hotărâri judecătorești și omit să o facă, această inerție implică răspunderea statului în conformitate cu art. 6 § 1 din Convenție (*Scollo împotriva Italiei*, hotărârea din 28 septembrie 1995, seria A nr. 315-C, p. 55, pct. 44).

57. În orice caz, Curții nu i se solicită să examineze dacă ordinea juridică internă a statului poate asigura executarea hotărârilor pronunțate de instanțe. Într-adevăr, fiecare stat contractant are sarcina de a se dota cu un arsenal juridic adecvat și suficient pentru a asigura respectarea obligațiilor pozitive care îi revin. Curtea are ca unică sarcină să examineze dacă, în cauză, măsurile adoptate de autoritățile române au fost adecvate și suficiente (*Ruianu împotriva României*, nr. 34647/97, pct. 66, 17 iunie 2003).

58. În prezenta cauză, în favoarea reclamantei s-au pronunțat hotărâri judecătorești definitive prin care angajatorul era obligat să îi plătească acesteia salariile datorate până la reintegrarea sa efectivă, despăgubirea și cheltuielile de judecată. Trebuie precizat că anumite sume au fost plătite reclamantei cu mai mult de șase luni înainte de data introducerii prezentei cereri în fața Curții.

59. Ținând seama de faptul că sumele acordate reclamantei prin hotărârile judecătorești, reprezentând salariile datorate și despăgubirea, nu erau stabilite de acestea, și în măsura în care valoarea lor depindea de intervalul de timp scurs până la reintegrarea sa, Curtea observă că reclamanta trebuia să sesizeze în mod periodic instanțele naționale pentru a obține stabilirea acestor sume. Valoarea sumelor a fost stabilită de instanțele naționale întemeindu-se pe rezultatul expertizelor contabile care luau în considerare rata inflației pentru perioadele în cauză. Prin urmare, Curtea constată că, deși procedura este complexă, reclamanta a făcut dovadă de diligență pentru a obține executarea hotărârilor menționate anterior. În cauză, instanțele naționale au asistat-o periodic în demersurile sale, dispunând poprirea conturilor debitorului.

60. Cu toate acestea, Curtea reamintește că a hotărât deja că o autoritate a statului nu poate pretexta că îi lipsesc resursele pentru a nu onora o datorie întemeiată pe o hotărâre judecătorească (*Burdov împotriva Rusiei*, hotărârea din 7 mai 2002, *Culegere de hotărâri și decizii* 2002-III, p. 338, pct. 35).

61. Curtea observă că, în cauză, angajatorul reclamantei era o instituție publică finanțată de stat, care îi vira, în consecință, sume a căror destinație o preciza acesta. Curtea subliniază că tot statul era cel care, prin intermediul Ministerului Finanțelor Publice, dispunea Trezoreriei, terț poprit în prezenta cauză, să rețină sumele necesare pentru plata datoriilor instituțiilor publice din sumele destinate utilizării individuale a instituțiilor debitoare.

62. Deși au existat bani în contul blocat, Trezoreria a trebuit uneori să refuze plata către reclamantă, pe motiv că ministerul nu destinase banii în cauză achitării datoriilor. Rezultă că statul, prin propriile acte, a făcut imposibilă recuperarea imediată de către reclamantă a sumelor dispuse prin hotărâri judecătorești definitive.

63. Ulterior, deși Trezoreria a început să facă plata sumelor stabilite prin hotărâri prin care se dispunea poprirea contului debitorului, Curtea trebuie să observe că anumite sume au făcut uneori obiectul unor plăți eşalonate, întrucât niciuna dintre sume nu era destinată de Ministerul Finanțelor Publice utilizării individuale a Secretariatului.

64. Curtea reamintește că a stabilit deja că omisiunea autorităților de a se conforma unei hotărâri definitive într-un termen rezonabil poate conduce la o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție, în special atunci când obligația de a dispune executarea hotărârii în cauză aparține unei autorități administrative (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Metaxas împotriva Greciei*, nr. 8415/02, pct. 26, 27 mai 2004; *Burdov împotriva Rusiei*, nr. 59498/00, pct. 36-38, CEDO 2002-III; *Timofeyev împotriva Rusiei*, nr. 58263/00, pct. 41-42, 23 octombrie 2003; *Prodan împotriva Moldovei*, nr. 49806/99, pct. 54-55, 18 mai 2004; *Luntre și alții împotriva Moldovei*, nr. 2916/02, pct. 40-41, 15 iunie 2004; *Romashov împotriva Ucrainei*, nr. 67534/01, pct. 27, 27 iulie 2004; *Voïtenko împotriva Ucrainei*, nr. 18966/02, pct. 35, 29 iunie 2004 și *Dubenko împotriva Ucrainei*, nr. 74221/01, pct. 36, 11 ianuarie 2005).

65. În cauză, plățile anumitor sume erau eşalonate pe perioade considerabile, de până la douăzeci de luni, suma totală fiind plătită reclamantei la 22 februarie 2002. Curtea consideră că termenul de douăzeci de luni este nerezonabil, în sensul art. 6 § 1 din Convenție, astfel cum a fost interpretat de jurisprudență (a se vedea, *mutatis mutandis*, hotărârile citate la pct. anterior), și nu s-a adus nicio justificare valabilă în favoarea acestuia.

66. Aceste elemente sunt suficiente Curții pentru a concluziona că, în circumstanțele concrete ale cauzei, statul, prin intermediul organelor sale specializate, nu a depus toate eforturile necesare pentru a dispune executarea cu celeritate a hotărârilor judecătorești favorabile reclamantei. Prin urmare, Curtea concluzionează că a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție.

II. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

67. Art. 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă”.

A. Prejudiciu

68. Reclamanta solicită 190 686 000 ROL cu titlu de prejudiciu material, reprezentând contravaloarea salariilor datorate până la reintegrarea sa efectivă.

69. În ceea ce privește prejudiciul moral, reclamanta solicită 500 000 000 ROL pretinzând că imposibilitatea de a dispune executarea hotărârii judecătorești definitive prin care se dispunea reintegrarea sa și necesitatea de a popri, în mai multe rânduri, contul debitorului i-au produs un sentiment de umilință și de incertitudine. În plus, reclamanta susține că, din cauza numeroaselor litigii și a stării de incertitudine în care s-a aflat, starea sa de sănătate s-a deteriorat. Din cauza refuzului angajatorului de a o reintegra pe post, aceasta a fost privată de o carieră profesională.

70. Guvernul subliniază că reclamanta primise sumele care îi erau datorate cu titlu de salariu și despăgubirea. De asemenea, acesta observă că sumele datorate au fost stabilite de instanțe, pe baza rezultatelor rapoartelor de expertiză care luaseră în considerare rata inflației.

71. În ceea ce privește prejudiciul moral, Guvernul consideră că nu există nicio legătură de cauzalitate directă între încălcarea pretinsă și deteriorarea stării de sănătate a reclamantei (*Seguin împotriva Franței*, nr. 42400/98, pct. 30, 16 aprilie 2002). În plus, Guvernul reamintește că reclamanta poate pretinde numai despăgubiri care au o legătură de cauzalitate directă cu neexecutarea hotărârilor interne definitive.

72. Curtea subliniază că singura bază care trebuie reținută pentru acordarea unei reparații echitabile constă în cauză în durata neexecutării obligației de plată a sumelor datorate în temeiul hotărârilor judecătorești definitive. Cu toate acestea, Curtea observă că reclamanta nu mai poate pretinde niciun prejudiciu material cu acest titlu, în măsura în care aceasta a primit sumele datorate cu titlu de salariu, reactualizate până la data reintegrării sale. Curtea consideră totuși că reclamanta a suferit un prejudiciu moral, în special din cauza frustrării provocate de întârzierea în executarea hotărârilor pronunțate în favoarea sa și că acest prejudiciu nu este suficient compensat printr-o constatare a încălcării. Cu toate acestea, Curtea consideră excesivă suma solicitată cu titlu de prejudiciu moral.

73. În aceste împrejurări, având în vedere toate elementele de care dispune și pronunțându-se în echitate, în conformitate cu art. 41 din Convenție, Curtea acordă reclamantei 1 100 EUR pentru prejudiciul moral.

B. Cheltuieli de judecată

74. De asemenea, reclamanta solicită 1 495 500 ROL pentru cheltuielile de judecată suportate pentru corespondența cu Curtea.

75. Guvernul reamintește că se pot acorda cheltuielile de judecată dacă acestea au fost într-adevăr efectuate de reclamantă și dacă sunt rezonabile, în raport cu încălcarea constatată (acesta citează, în special, hotărârea *Cvijetic împotriva Croației*, din 26 februarie 2004, pct. 63 și hotărârea *Jasiuniene împotriva Lituaniei*, din 6 martie 2003, pct. 55). Guvernul nu se opune rambursării cheltuielilor, dar consideră că reclamanta nu și-a justificat cererile.

76. În conformitate cu jurisprudența Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor de judecată decât în măsura se stabilește caracterul real, necesar și rezonabil al acestora. În cauză și având în vedere elementele pe care le deține și criteriile menționate anterior, Curtea consideră că este rezonabil să se acorde reclamantei, pentru cheltuielile de judecată din procedură, suma de 37 EUR.

C. Dobânzi moratorii

77. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
CURTEA,
ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă cu privire la capătul de cerere întemeiat pe art. 6 § 1 din Convenție în ceea ce privește sumele deja plătite reclamantei și inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;
2. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție;
3. *Hotărăște*:
 - a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni de la data rămânării definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, suma de 1 100 EUR (o mie o sută euro), pentru prejudiciul moral, și suma de 37 EUR (treizeci și șapte euro), pentru cheltuielile de judecată, care trebuie convertită în lei românești la rata de schimb aplicabilă la data plății. La aceste sume se adaugă orice altă sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit;
 - b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
4. *Respinge* cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 6 septembrie 2005, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din regulament.

S. NAISMITH
Grefier adjunct

J.-P. COSTA
Președinte